

MINDSZENTI LAP

VEGYES TARTALMU HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 „
Negyed évre . . . . . 1 „

Megjelenik minden vasárnap reggel.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:
Tary Endre ügyvéd saját házában.

Hirdetések és nyilttéri közlemények a lap részére jutányos áron vétetnek föl.

Bérmmentlen levelek nem fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Mit akar a Kóbi párt ?

E kérdést vetettünk fel lapunk múlt száma vezércikkében s meg is feleltünk rá úgy a mint a kérdést a cikk megírásakor ismertük és nem is volt szándékunk azt folytatni, ha az időközi események arról nem győznek meg, hogy a talajdonképeni pártalakulások kívül esnek a Kóbi párt programján s célja nem politikai pártot alkotni, hanem csak egy érdek szövetséget hozni létre és pedig nem is politikai céllal, hanem csak azért, hogy megmutassák mire képes egy tudatlanságban vak, ostobaságában büszke természetes vadságában goromba és törekvéseiben gonosz elem, ha már példány képül vezérét tekinti.

Milyen másképp volt az még csak a 80-as években is! Hisz a nagy tudományú férfiú ki ma már maga a jogtudomány maga a közigazgatási kodex, még akkor azt sem tudta, hogy a községi képviselőtestület fele részben a nép által választott képviselőkkel áll, hogy a választás három évenként történik és hogy választani minden adófizetőnek joga van. Pedig, de sok panasza volt az időben a népnek főleg magának Haász Kóbinak, hogy rosszul gazdálkodnak a község vagyonával. Hol volt akkor a nagy tudomány ?

Persze, hogy jól volt akkor egy ügyvéd segítsége, ki minden szabad idejét sokszor még saját dolgát is háttérbe szorítva azon volt, hogy utmutatást adjon, oktasson és felvilágítson, ma már nem kell, mert Haász Kóbi mindent tud. — Tud még olyan dolgokat is, melynek megtanulásához csakugyan nem kellett ügyvéd. Tudja, mikép lehet valaki egy párt, társaság vagy testület intéző tagja csak azért, hogy lételet alá ássa; tudja mikép kell alávaló hazugságokat világá bocsájtani, úgy hogy azoknak, gazdája ne akadjon és tud még sok egyebet, de e tudománnyal már is bőven foglalkoztunk tehát mellőzzük.

És most megfeleltünk a kérdésre: Mit akar a Kóbi párt? Azt akarja a mit Haasz Kóbi akar.

Igen, csak hogy ezzel nincs a kérdés megfejtve, tehát mit akar a Haasz Kóbi? — Akar:

1-ször. Egyetlen — szabad-vámos — gőzfűrészes gőzmalmot Mindszenten, melynek ő legyen a tulajdonosa, konkurencia nélkül.

2-ször. Tömörkényt gavallérosan kifizettetni Mindszent által, hogy így egy életképes és erős községben ismét az ő gőzmalma kapjon jó vámot.

3-ször. Főlemelni mindazt, még ha a község pénzén is, aki e törekvése kivételben segítkezik.

4-szer. Tönkre tenni mindazt, ki e terveket elárulni vagy gáncsolni meri.

5 ször. Felforgatni pártot, egyesületet

és intézetet, ha neki szolgálatába nem szegődik.

Nagy emberek közéleti működését alkotásai jellemzik. Haász is megalkotta a „Függetlenségi kör“ t, jóformán két éve, hogy vásártéri házuk üresen ne álljon, mert persze az nem haszon. A kör úgy tudjuk virágozik 30 kros báljaival, melyre ugyan meghívókat is bocsájtának ki és zártkörűnek is szokták nevezni, de azért az vesz részt benne a ki akar éppen úgy mint az „uj-világ“ avagy a „kulipintyó“-ban a cigányok által rendezni szokott bálakon, de hát természetesen minden megjelenő szíves házigazdákra talál és jól mulatnak. Lapjuk, könyvtáruk is volna, ha a 48-as kör hajlandó volna velük osztozkodni, de azok vaskalaposok és nem engednek a 48-ból.

Mit is alkotott még ezentul? — Igen majd el feledjük, az ártézi kut vizét akarta levezettetni a malomhoz, egy a község használatára szánt medencébe, hogy majd a fölösleges vizet a malomban is használják, de úgy látszik az az üzlet nem fizette ki magát, tehát elmaradt. Bezzeg lett volna a község javáért befektetett áldozat, ha kifutotta volna a haszon a befektetést, de hát így már csak az alvégiék is kénytelenek az ártézi kuthoz járni annak vizéért.

A 48-as pártot alkotta meg talán? — Nem, — azt nem kellett e kerületben megalkotni, mert itt még a levegő is a függetlenségi és 48-as párt eszméivel van tele.

A még mindig virágozó és emelkedő 48-as kört alkotta meg talán? — Nem. Tagja volt úgy ő mint mostani pártja oszlopai, míg összeférhetlenségüknel fogva onnan ki nem zárattak és részben elvesztvén ott lábaik alól a talajt működésükhöz. — önkényt ki nem léptek.

Igen Haász Kóbinak nagy része volt a haszonbérli részvénytársaság megalakításában ő penditette meg az eszmét, de a megalakítás terhe annak szellemi része már mások baja volt. Nem sikerült a részvényesek visszakapták pénzüket.

Része volt Haásznak a már 6 év óta fennálló önszegélyző szövetségét megalakításában amennyiben részvényes tag volt, de mert a 6 év elteltével fölrobbantania nem sikerült elcsapta magától az intézetet és nála nélkül sokkal erősebb, sokkal izmosabb alakult újra.

Még egy alkotása van Haász Kóbinak, az iskolaszék, melyet megalkotott a Kóbi párt, úgy hogy alighanem fele izraelita, de már egy katolikus ügyvéd nem volt neki elég értelmes arra, hogy az iskolaszékbe beválasztassék. Sajátságos találkozása a véletlennek, de ehhez nem kell kommentár és alig hisszük, hogy Mindszenten Haász Kóbi kívül egyetlen zsidó is helyeselni tudná a mégis csak tulsúlyban lévő katolikusoknak a közoktatás terén ily mérvű mellőzését vagy lenézését.

Hja! Nem az utcai bucsujárással való fariseuskodás, hanem a tények mutatják a mestert.

No de legyünk türelemmel lesz az még másképp is!

A munkások ügye.

IV.

Cikksorozatomban kezdetén mondtam, hogy az „irányadó körök“ tekintetbe veendő a munkások ügyénél.

A befolyást gyakorló körök fent a kormánytól kezdődnek s végződnek a városok, községek hatóságainál.

A kormány hibázott akkor a midőn megengedte, hogy a külföld más irányu s foglalkozásu munkásai itt bent megkezdjék a mi munkásainkat lázítani, bujtogatni, midőn tétlenül elnézte, mikép hirdetnek általánokat, hamis elveket a külföld munkásai miként terjed naponta hírlapok s röpiratok alakjában a tévtanok tömege.

Igaz, hogy törvényeink a szabadszó kimondását biztosítják, megengedik a szabad gyülekezési jogot is, de még „szabad“ a sajtó is!

Hát a szabadszó kimondás joga: tévtanok hirdetésére használtatott, a szabad gyülekezési jog a lázítást eredményezte — a „sajtószabadság“ szabadossággá lett, mely ép úgy a napi, s hetilapok mint a „munkás kérdés“-sel foglalkozó röpiratok által oly irányban fejlesztette a munkáskérdést s a munkások ügyét, mely irány nemcsak céltévesztett volt, hanem veszedelmeket teremtő a mánkásokra, a munkaadóra, de az egész országra!

Az „irányadó körök“ elseje a „kormány“ tudta, tudhatta, hogy mikép külföldön úgy itt is szóval, lapokban és röpiratokban oly tanokat hirdetnek a külföld munkás vezérei és azok berencein, mely tanok termékeny talajba vetetvén el, megtermik vészhozó gyümölcsöket s a kormány úgy szólván semmit sem tett.

Tudták, tudják jól az intéző körök, hogy a „munkáskérdés“ Magyarországon általában létjoggal, alappal nem birt — nem bír s mégis engedték, hogy az elégedetlen, vagy félrevezetett munkás hallhassa gyűléseken a tévtanokat — olvashassa a külföldi s egyes munkások néha jogosult s indokolt feljajdulását!

És mi történt?

Nem világosította föl senki és semmi a mi könnyenhiwő munkásainkat, hogy a külföldi — munkás viszonya — keresete más elbírálás alá esik, mint a mieinké! Hitt a munkás a külföld által küldött munkás vezéreknek, avagy azok által nagyon jól fizetett munkás népszónoknak s eljött a socialis — helyesetben a coamunismus — elveinek ideje s majdnem uralma!

Hát az helytelen volt. Minden töle telhetőt el kellett volna követni a kormánynak s ezzel kapcsolatos „intéző köröknek“, hogy felvilágosítsák a mi munkásainkat, hogy például a 8 órás munkaidő nem vonatkozik a cselédekre, a földmives, a kis ipari, avagy egyéb itteni munkásokra hanem vonatkozik bizonyos gyári avagy s leginkább bányamunkásokra kik életveszélyes munkájukat a föld belsejében fölváltva éjjel s nappal folytatják, vonatkozik oly munkásra kik télen, nyáron, ősszel, tavasszal egyforma s ugyanazon díj mellett dolgoznak — nem vonatkozik tehát a mi földmives munkásainkra, a mi szabad ipari munkásainkra, kiknek munkabére az időszakok arányában változnak, kik általjás munkát is vállalhatnak, vállalnak!

(A többi intéző körökről legközelebb a kibvntakozásra vezető elvek felsorolása mellett.)

Polgári házasság.

Az ide vonatkozó törvényjavaslatot — tudvalevőleg — a főrendiház 21 szavazat többséggel elvetette.

Ujból tárgyalás alá vette azt a képviselőház, illetve azzal kapcsolatban a kormány annak előterjesztését, hogy a képviselőház ujból szavazza meg az ide vonatkozó törvényjavaslatot s küldje azt illetékes hozzájárulás véget a főrendekhez vissza.

Vita a kérdés felett alig folyt úgy barátai, mint ellenzői a javaslatnak, ujból elmondották, a mit a javaslat első tárgyalásakor elmondtak és végre május 21-én történt meg a szavazás és pedig a kormány előterjesztésére szavazott 271 és ellene 105 képviselő és így a polgári házasságra vonatkozó törvényjavaslat, úgy a mint az már előbb megvitatta és megszavazva volt a főrendeknek megküldetik.

Tudvalevő, hogy a főrendiház 21 szótöbbséggel vetette el a törvényjavaslatot és az által a kormányt meglehetősen kényes helyzetbe juttatta.

Hirlik, hogy a kormány elnök most arra törekszik, hogy magát a királyt nyerje meg a törvényjavaslat hatásos támogatására, mert eddig bár hozzájárult a korona a törvényjavaslat benyújtásához, azt semminemű támogatásban nem részesítette, és azok kik még mindig biznak a törvényjavaslat sikerében, azt hiszik, hogy ha Ő felsége a javaslatot a kormány intenciói szerinti támogatásban részesíti, akkor lesz polgári házasság, ha pedig ezen törekvésében a kormány magára marad, akkor nem lesz.

Azzal véli pedig a kormány a főrendiházban a többséget megszervezni, hogy a törvény szerint hiányzó főrendet Őfelsége kinevezi azután pedig annyi honpolgárt emel bárói rangra és hív meg a főrendiházba, hogy a főrendek többsége leszavaztassék.

De miről is jó az a polgári házasság kérdheti több olvasónk és méttán. A politikusok azt állítják, hogy ez által a magyarállam eszme és a magyar nemzet megmátatja az idegen ajku honpolgároknak, hogy nem csak az a szent és a törvény a mit hitfelekezeti papjaik, kik előtt eddig a házasság köttetett fejükbe vernek, ha nem van még azoknál hatalmasabb és erősebb a magyarállam, melynek joga és kötelesség polgárait a bölcsöböl kezdve a házasságig, sőt az egész életen át megvédeni és mindenkinek jogviszonyait egyenlő szabályok és törvények alapján egyenlő módon rendezni, a kötelező polgári házassággal kapcsolatban a jog egyenlőség elvének megfelelőleg egy egységes házassági jo-

got létesíteni, mely mindenkire nézve egyformán kötelező legyen.

Ezt mondják a politikusok, de a szerelmek indoka sem szorítható éppen háttérbe, ha meggondoljuk, hogy hány vadházasság és törvénytelen gyermek szülő anyja éppen az eddigi — vallás felekezet hit elvei szerint felbonthatlan — de esetleg alapjában szerencsétlen házasságoknak.

Igaz, hogy a papok jövedelmei kissé megcsappannak, de hát kárpótlást kapnak érte mint hajdan a földes urak a jobbágyok földszabadításaiért, tehát egyrészt ezért nem kell félni, megélhetésüket másrésztől meg senki sem tiltja azt jövőre sem, hogy a házasság felek az egyház áldását is felvegyék s így a papoknak is csak jut belőle valami.

Lehetséges, hogy mire jelen soraink napvilágot látnak már a Vekerle kormány be is adja lemondását, mert úgy hirlik, hogy ha Ő felségét nem sikerül a jelzet irányban a javaslat támogatására megnyerni úgy a kormány lemond még mielőtt a javaslat a főrendiházban újból leszavaztatnék.

És ugyan természetes, mert különben az lenne a színe a dolognak, hogy a kormányt a főrendiház buktatta meg, a felfogás pedig a parlamenti helyzettel nem egyeztethető össze.

Messze menő találgatások következnek ez után a politikusok között, hogy mi lesz ekkor? — de megfelelni ugyszólván senki sem tud és így a minden féle találgatásokat mi is mellőzzük.

Temetőben.

*Egy mélabus kis barna lányka,
A temetőbe ki-kijárva:
Anyja sírjánál egyedül,
Gondolatokba elmerül.*

*Látja jó anyját képzeletben,
Meg is ölelné önfelédte;
De karja vissza hull alá;
Hisz' hideg hő mered rád.*

*Am meg nem állja semmiképen,
Hogy szelleméhez ne beszéljen,
S meg ne kérdezze, mint szoká:
Magára mért várat soká?*

*Lám a virágok, hogy virulnak,
Élnek, hervadnak, el is hullanak,
De hogyha megjön a tavasz,
Mind-mind, a mi volt: ugra az.*

*Te is azt mondtad, jó anyácskám,
Hogy nem hagysz engem ilyen árván;
Lehet hideg tél, komor ősz;
Hozzám a sírből is vissza jössz.*

*Es kelhet-szállhat százszor a nap,
Szívemre csak nem szoríthatlak,
Bár minden oly életteli
S a feltámadást hirdeti.*

*Oh ugy-e hát hallgatsz szavamra,
Nem váratok már soká magadra,
Sír-ágyadat odahagyod:
Szívemet megvigasztalod?!*

Lavloska József.

UJDONSÁGOK.

— Kossuth Lajos Bpsten felállítandó emléksobrára a közmívelődési alaphól 1000 frtot szavazott meg Csongrádvármegye legközelebbi üléséből, érdemeit jkobe igtatta és arcképét tancsterme számára lefestetni rendelte. Lélekemelő volt az egyhangu eljárás, melylyel a vármegye a nagy hazafi dicső emlékének adó-

zott szebbnél szebb beszédek hangzottak el a feledhetlen érdeme esetelése körül, melyek között különösen Sima Ferenc orsz. gyűlési képviselő beszéde emelkedett ki úgy a tartalom magvassága, mint szónoki emelkedettségénél fogva. Nem sikerült azonban még sem megnyernie a vármegyét azon további indítványának is, hogy tetemesebb összeget szavazzon meg a Szentesen felállítandó emlékszoborra is, mert e tekintetben az volt mégis az általános felfogás, hogy ha már Szentesen felállítandó szoborról van szó, úgy a kezdeményező lépés mégis csak Szentes városát illeti meg és így ez irányban a határozat ilyen értelemben hozatott meg.

— Kossuth Ferenc legközelebbi hazajövetele biztosítva van, amennyiben elfogadta a „Tarnócy“-féle tüzoltószert és gépgyártársaság elnökségét, melylyel 15.000 frt évi tiszteletdíj jár és az erre vonatkozó szerződést aláírta. Kossuth az ügyvezetést december 1-én veszi át és így valószínű, hogy már jóval előzőleg haza fog jönni.

— Magyar bucsujáráhely lesz már ezután a kerepesi temető, hol a szent öreg hamvai nyugosznak. Egyes iskolák és tanintézetek növendékei tanárjaik vezetése alatt fölváltva zarándokolnak Kossuth Apánk sírjához, hogy a kegyeletes megemlékezés minél mélyebben véssődjék a fiatal nemzedék szívébe, lelkébe. Mi a vidéken csak örülhetünk a fővárosban ezen megm g ujló kegyelet nyilatkozásának, jól esik tudni, hogy Kossuth magasztos szelleme minden magyar embert egyformán lelkesít, legyen az a műveltség legmagasabb avagy a legalacsonyabb fokán is.

— Munkáskérdés foglalkoztatta a vármegye legközelebbi közgyűlését is, mely alkalommal Sima Ferenc orsz. gyűlési képviselő nem egy éles támadásnak volt kitéve, mintha a megyei socialismusnak ő volna a feje. Most a Szentesi Lapban közli Sima, hogy mi összekötetésben áll az ő munkássága a munkáskérdéssel s nevezék aár működését socialismusnak még sem lesz elviasztva azon irányától hogy általán a közterhek egyenlő megosztása által és a mondva csinál uradalmi községek az egyenlő teher viselés alá bevonasszanak. Alighanem fején találta, a szegét a képviselő ur, mert csak a napokban volt alkalmunk meggyőződni, hogy egy kis házacska és 2¹/₂ lánca (1200 nsz. öles) föld tulajdonosa fej-, ház- és földadója, szállítás költségre és minden egyéb járulékaival együtt több mint 25 frt közterhet visel. Nyilván elmenne kedve a nagyobb uradalmaknak a gazdálkodástól, ha földjeiket ilyen közteher nyomná, ahhoz pedig nem kell szocializmus, csak a törvény végrehajtása, hogy a teherviselés ne csak papirosra, hanem a természetben egyenlősíttessék. Ezt hozza magával az igazság, jog és tisztesség is. Es ha ez szociális kérdés, úgy minden embernek, ki más kárával gazdagodni nem akar — szerintünk is szocialistának kellene lenni. A megye törvényhatósága egyéb iránt bizottságot küldött ki a kérdés tanulmányozására, a teendőket megállapítása és javaslat tétel végett.

— A „Mindszenti Iparosok és Kereskedők Köre“ ma délután tartja éves alakuló közgyűlését. Előre látható, hogy ez alkalommal a szoktnál élénkebb gyűlés lesz, mert mint értesülünk két párt áll egymással szemben. Az egyik párt vezére Diamant Manó a kör alelnöke, míg a másik párt a választmány néhány tagjából alakult. Ugy tudjuk, hogy egy pontban: a kör megalakításának kérdésében — vélemény eltérés nincs. Az egész pártoskodás inkább a megválasztandó vezető egyének kérdéséből eredt. Igen helyesen jár el tehát a kör elnöke Wimmer Károly, hogy a küzdelmekbe egyáltalán nem folyik be. Az elnök személyét illetőleg véleménykülömbőség nincs és bizonyos, hogy Wimmer Károly ur lesz ismét egyhangulag elnökül megválasztva.

— **Pártgyűlés.** A 48-as és függetlenségi pártnak a pünkösdi másnapján tartott gyűlésből kiküldött bizottsága Urnapján gyűlést tartott, melyre báró Maasburg Sándor ur Rác András és Rác Pál szegvári polgárok társaságában is megjelent.

Beható tanácskozás tárgyává tétetett a Mindszenten észlelt pártszakadás és az egyesülés tekintetében báró Maasburg Sándor ur dícséretes törekvést tanúsított, mert az összes jelen voltak kijelentették, hogy politikai párt tekintetében kivétel nélkül a régi alapon állanak, hogy Haász Kóbi pártja milyen alapon áll azt még tudni nem lehet, de arra és irányára befolyani nem akarnak és nincs is szándékukban.

Érdekes volt mikor a szegvári polgártársak lassankint kibontakoztak tartozkodó helyzetükből és szépen kiderült, hogy őket *egyesen Haász Kóbi beszélt le a gyűlésen megjelenéséről* és jól látszott nekik esni a tudat, hogy sem a gyűlés egybehívása sem annak törekvése a szervezés tekintetében nem csak nem ütközik a párt érdekeibe, sőt meggyőződtek, hogy a szervezkedés igen is szükséges és az irányban a gyűlésezés helyes és kívánatos volt.

Határozatba ment, miszerint a 48-as és függetlenségi párt egy vezér bizottságot szervez a kerülethez tartozó összes községekből, melynek Mindszentről 10. Szegvárról és Csanyról 5—5, Tömörkényről 3 és Fábánból 2 tagja legyen.

Megbizatott báró Maasburg Sándor ur, hogy tegye magát az egyes községek párt férfaival érintkezésbe és hívja fel őket, hogy mindenik a saját községében a polgárokkal érintkezve a rájuk eső vezér bizottsági tagokat válasszák meg, neveiket nála jelentsék be és mikor mindennűnen a jelentés beérkezik az ilykép megválasztandó vezérbizottságot alakuló gyűlésre hívja egybe.

Fölmerült a kérdés vajon mikép fognak a Kóbi pártiak e határozattal szemben viselkedni, bemennek-e az így alakítandó vezérbizottságba? vagy maradnak külön párt az még mindig kérdés, annyi azonban bizonyos, hogy belépésük sem fortiroztatni sem akadályoztatni nem fog, s hogy még jobban nyugódtak lehessenek lapunk szerkesztője ismételtén kijelentette, hogy jövőben épen a párt érdekeire való tekintettel nem kíván a pártban semmi egyéb mint egyszerű közkatona lenni s már eleve azon óhajának adott kifejezést, hogy a felé irányuló bizalom a párt egysége érdekében más irányban használtassék fel.

A géülés jegyzőkönyve nyomban elkészült és a báró urnak átadatott, miután a jelen voltak még soká együtt maradvá kedélyesen töltötték el az esteli órákat.

Az alapeszme tehát a pártszervezéshez megvan adva, és a gyűlésen jelen voltak — most már a szegváriakat sem véve ki, — azon meggyőződésben oszlottak szét, hogy a kik az ily kép megindított pártszervezkedéstől is még távol fogják tartani magukat, azok többé a 48-as és függetlenségi párt tagjainak nem tekinthetők és őket a párt működésében mindenkor mint ellenlábásokat kell, hogy tekintse.

Majd meglássuk, mit hoz a legközelebbi jövő!

— **Kelemen Béla dr.** dorozsmai főszolgabírói állásáról lemondott. Az új vplasztásig a főispán által helyettesül Máttéfy Kálmán vármegyei aljegyző rendeltetett ki.

— **Jégeső** és zivatart riasztotta fel tegnap a déli álmot alvókat s erős szél mellett a mogyoró nagyságu jég, sok helyt bevverte az utjába esett ablakokat. A gyümölcs és szőlő bizonyára sokat szenvedett a merre elvonult még is azt hisszük, hogy a vele együtt jövő zápor nagyban enyhítte a jég kártékony hatását.

— **Takarékos esküdtbíró.** Még a tél folyamán megvette Szilágyi Ferenc a vasúthoz vezető járdák koesi átjáróihoz szükséges palincsokat a gőzmalomnál és valószínűleg a pénztár ki is fizette azok árát, de hát a palincsok nem lettek rendeltetésük helyein lerakva, hanem egy ideig elszortan gazdátlanul az utcákon hevertek, most pedig egyes házaknál vannak az időviszontagságainak kitéve, ha ugyan apránként *el nem kallódnak.* Mi szükség volt a pallókat akkor megvenni, mikor még lerakhatók nem voltak és így idő előtt a pénztárt fizetéssel terheli, nem tartjuk valami nagy takarékosságnak, vagy csak azért vásárolta meg az esküdtbíró jó eleve e faanyagot, mert a malomnál nem jó helyen volt, a vagy jobban használhatják az árát, mint a faanyagot és így csak olyan megszokott aprólékos szolgálat akart ez lenni — nem tudjuk, de azt tudjuk, ha van a községnek használaton kívül bármely anyag készlete annak a helye nem az utca vagy egyesek portája, hol azt senki sem őrzi, minél fogva felhívjuk rá az előjáróság figyelmét.

— **A Pap Mihály** esküdtnek megszavazott 50 frt tiszteletdíjra vonatkozó közgyűlési határozatot a törvényhatóság **megsemmisítette**, mert a jelenlegi viszonyok közt nem tartja megengedhetőnek, hogy a község pénztára felesleges kiadásokkal is terheltesék. Ugy értesülünk, hogy az esküdtbíró mégis csak megsegíti esküdt társát azzal az 50 frttal a saját fizetéséből, mert tudja, hogy ő megélhet a nélkül, Pap Mihálynak pedig égető szüksége van rá.

— **Templomi botrány** önkénytelen tanúvá lettek a mult csüörtökön a Seres József esküvőjén jelen volt násznép, melyet a helybeli káplán ur rendezett, csak a miatt mert a násznép a kitűzött 4 óra helyett 5 órakor jelent meg a templomán és így a káplán ur valamely mulatsága megháborítva lett. Mindenesetre kellemetlen lehet bárkire nézve, ha valamely kitűzött idő nem tartatik be és talán joggal mondhatta volna a káplán ur, hogy az így elkészült párt máskor fogja megeskütni, avagy a késés miatt külön stólat is számíthatott volna, de semmi esetben sem volt szükség azért ott a sekrestyében, tehát magában a templomban, olyan mértékben felizgatni magát, a mi a türelemre tanító egyház szolgájának éppen nem állott jól.

— **A község határkérdése** csak mindig késik az alispáni hivatalban várván az üdvözítő eldöntést. Ugy értesülünk, hogy különféle térképek lettek újabban az uradalom által az alispánnak bemutatva — persze mind megannyi az uradalom levéltáraiból — melyek állítólag a határkérdést illetőleg Sövényháza javára döntenék, pedig hát egy, egyszerű térkép a hajdani világból még ha bármikép hitelesítve volna is nem lehet alkalmas e határkérdés eldöntésére hiszen Sövényháza község nem több mint 20 éves, tehát nagyon fiatal arra, hogy régi multjára és határára hivatkozassék. Az előtt, hogy volt egy határjárás a z **M i n d s z e n t k ö z s é g h i t e l e s h i v a t a l o s e r e d e t i o k m á n y o k k a l b e b i z o n y i t o t t a,** nagyon különös színben tűnik fel, hogy a vármegye alispánja migis minden sürgetés dacára késik a határozat hozatallal és ha az utóbb beérkezett adatokra a felek meghallgatása nélkül nem hozhatna határozatot legalább ezt már hónapok óta elrendelhetette volna.

CSARNOK.

Ujdondászi miseriadok.

Megkérem a szerkesztő urat, csak azt az egy szívességet tegye meg nekem, mentsen meg attól az átkozott nyomdászgyerektől aki örökké

csak kéziratért koptatja szerény lakásom küszöbét.

Hiszen egy részről nem káptalan az ember feje, hogy annyi száz ember helyett gondolkozzék, a hányan b. lapját olvassák és más részről nem is ér az ember mindenre és mindig rá. Most éppen a Szentfelusi közgyűlésre igyekszem, mert hát tetszik tudni én ott tekintélyes hátramoszdítója vagyok a közügyeknek s nálam nélkül épp oly kevésbé tartható meg, mint a halálra ítélt cigány nélkül az akasztás. Azután meg mára kiürítettem egész tudományom tárházát és zsebre raktam, csak hogy a közgyűlésben magamat érvényesíthessem, mert hát azt is talán tetszik tudni, és ha nem tudná hát megmondom, hogy ezen a közgyűlésen az én kedves leibhuszáromat kell védelmezni, a ki előkelő hivatalnok és a napokban azt a boldogot követte el, hogy hivatalnoki minőségében egész mulatságot rendelt meg hivatal társainak.

Ez ugyan magában nem lett volna nagy hiba, mert ha már megröndelte ki is tudta volna fizetni, ha lett volna valaki a ki elfogadja, de az az átkozott helybeli ujság mindjárt ki is nyomatta a rendelvényt és egy kicsit az én leibhuszáromat még meg is viccelte.

No hát azt én nem tűrhetem el, hogy az én emberemet még más is ostobának tartsa elég ha én tudom, hogy az, mert hát tetszik tudni attól félek, hogy adandó alkalommal más halász el előlem olyan 5—6 ezer frtot jövedelmezhető üzletecskéket mit csak nem régiben én az én leibhuszárommal megkötni szerencsés voltam.

Megvédem-e hát? — de meg ám!

Egy kis bökkenő ugyan van a kérdés körül és jó volna, ha mint hajdan most is egy kicsit tanácsot kérhetnék nálamnál okosabb embertől, mert hát tetszik tudni — ugy magunk között el kell ismerni, hogy én sem vagyok ám éppen mindent tudó, de hát azért a saját gárdám előtt ugy kell magamat viselni, mint a ki a bölcsességet kanállal ette, mint a ki egyedül igaz szent és sérthetett, mert másképp oda lesz a tekintélyem.

Meghánytam vettem tehát magambam a dolgot, betanultam egy világra szóló beszédet az ujság irás ellen és gondoltam, ha azt a szentfalusi közgyűlésen el is mondom olyan apróra töpörödik tőle össze az a helybeli ujság szerkesztője, hogy többet nem meri kinyomatni se az én nevemet, se a leibhuszáromat.

A beszédem így kezdődött: *ez az ur itt . . .* és ezzel az ujságíróra kellett volna mutatni s ugy elmondani mindazt a mit akartam, de szerencsétlenségemre az a fránya ujságíró nem volt ott mikor beszélni kezdtem és így egészen kijöttem a sodromból, kezdtem tehát beszédemet ugy mint rendesen az interpellációkat zokták kezdeni: Van-e tudomása stb. Beszéltem én azután sok minden féléről, de hiába nem volt annak semmi hatása, mert nem mutatam rá az ujságíróra, végre pedig mikor szónoklatom közepén megérkezett ugy megijtem tőle meg szónoklatomtól, hogy bizony nem mertem én többet rá mutatni.

De azért tartottam olyan beszédet és tettem olyan indítványokat, hogy meghámulhatja a világ is, nem hogy a szentfalusi közgyűlés.

(Én ugyan azt hiszem, hogy ha leírnánk és beadnánk egy kutyának megveszedne tőle.)

Indítványoztam:

a) El kell csapni az ujság szerkesztőt, le kell foglalni az ujságot, vagy pedig rá kell parancsolni, hogy csak olyat szabad benne kinyomatni a mit én megengedek.

b) Örizni kell az előjáróságot már persze leginkább az én leibhuszárajimat, (mert többen is vannak,) hogy jövőben ostobaságokat ne küvessenek el.

c) Segítségül kell hívni a szolgabírószágot, hogy örködjék az előjárás felett.

d) Maga a közgyűlés vegye a fontos kérdést tárgyalás alá és szolgáltatson elégtételt a sértett büszkeségnek.

Passio volt nézni miként szavazta meg indítványaimat a közgyűlés többsége, igaz hogy a nagyobb rész azt sem tudta miről van szó és az is igaz, hogy ez a szavazás éppen annyit ér az én leibhuszáromnak, mint a kálomista embernek a szenteltvíz és ezt én is nagyon jól tudom, de hát csak nem hallgathattam e', nehogy még rám fogják, hogy én is avval az újsággal trafikálok.

Mert hát tetszik tudni az én főmottóm az, és arra tanítom vasallussaimat is, hogy ha valakit népszerűtlenné akarok tenni, arról csak azt a hirt terjesztem, el — nagy szűr alatt — hogy áruló, hogy az ellentétellel trafikál; természetes tehát, hogy nyomban vége lett volna minden népszerűségnek, ha lármát nem csinállok az én leibhuszáromért.

Igyekeztem is azután az egész közgyűlés folyama ajatt méltó fölnyememet megtartani, s mondtam annyi gorombaságot, hogy végtére is megkaptam érte méltó nevemet, mit azután szépen zsebre vágva igyekeztem ott hagyni a közgyűlést, mert éreztem, hogy a botnak két vége van s rám esett a súlyosabbik.

Ne is méltóztassék tehát tőlem — legalább egyelőre — várni, hogy a nyilvánosság elé jövök, azért kérem mentsen fel engem a nyomdászgyerek alkalmatlankodásától, maradván

Szentfalun, 1894. évi május 17-én
tiszteletjével
Góbbé.

KÖZGAZDASÁG.

Törvényhatósági távbeszélő berendezését rendelte el a belügyi m. kir. ministerium 27,457/X. 893. sz. rendeletével és a rendelet — mely egyúttal a távbeszélő létesítésének feltételeit is tartalmazza — most közkezen forog és vele kapcsolatosan az előjárás által aláírási iv köröztetik mely szerint a magán használatért 3 évi kötelezettséggel 30 frt évi fizetés lesz kötelezendő.

A szabályzatot átfutva adjuk belőle a következőket:

1-ször. Közhasználati törvényhatósági távbeszélők azok melyek:

a) két vagy több községet a szolgabíró székhelylyel, vagy

b) ezeket a vármegye székhelyével esetleg a legközelebbi várossal is — összekötnek.

2-ször. A távbeszélőt az állam építi és tartja fenn és forgalomban, ha legalább a minimális számban előfizetők vannak.

5-ször. A távbeszélő gépekkel felszerelt postahivatal egyrészt a közhasználati törvényhatósági távbeszélő hálózat előfizetői közt kívánt beszélgetésre az összeköttetést végzi, másrészt pedig nyilvános távbeszélő állomásként is működik, mely esetben azt a szabályszerű díjak lefizetése mellett nem előfizető is használhatja.

6-ször. A szolgálati idő tartam úgy van beosztva, mint általában a postánál, teljes nappali szolgálathoz legalább 10 előfizető szükséges.

7. Használható:

a) A járás területén levő törvényhatósági hálózat előfizetőinek egymással beszélgetésre.

b) A vármegye egész területét felölelő törvényhatósági hálózat előfizetőinek egymással való beszélgetésre.

c) A vármegye területén fenn álló állami kezelésben levő közhasználati városi távbeszélő hálózat előfizetőivel díjtalanul valamint a város többi lakosaival is díjfizetés mellett való beszélgetésre.

d) szomszédos két vármegye egymással határos két járásában levő törvényhatósági hálózat előfizetőinek egymással való beszélgetésére.

a) A távbeszélővel berendezett postahivatalok, mint nyilvános távbeszélő hivatalok útján a törvény hatósági hálózatához előfizetők közé nem tartozó személyekkel közlekedésre és végre táviratok feladására és átvételére.

Ellenben nem használható a nemzet közti, vagy országos távbeszélő beszélgetésre.

8. Legalább 3 olyan előfizető szükséges egy korlátolt nappali szolgálattal felállítandó távbeszélőhöz, kik közül kettő rendszer (30 frt vagy 45 frt) évi díj ak három évre fizetését kötelezi egy lehet kedvezményes (15 frt) előfizető is, a teljes nappali szolgálathoz pedig legalább 8 rendszer és 2 kedvezményes előfizető szükséges.

10. Előfizető lehet hivatal, intézet, egyes személyek és ugyanezen udvarnak a távbeszélő használatára egyesült és az előfizető bétüntetésekor megnevezett lakói együttessen is.

11. 12. A községnek a berendezés megépítés és fenntartáshoz hozzá kell járulni és pedig:

a) Szabályszerű, fa oszlopok díjmentes szolgáltatása, vagy beszerzési árak megtérítése és azon kívül a huzalak és felállításért kilométerenkint 20 frt fizetéssel valamint a legközelebbi vasut, vagy gőzhajó állomástól a vonalra szállítás és a lerakáshoz nem szabályszerű munkások adásával.

15. Az előfizető maga tartozik a postahivataltól saját állomásáig a postaigazgatóság által jóváhagyott vonalon a vezeték felállítani és fenntartani.

17. Az előfizető állomását a szükséges gépekkel az állam látja el, de az előfizető tartozik állomása felszereléséért egyszer és mindenkorra 30 frtot fizetni.

18. Az állam tulajdonát tevő gépeket és felszereléseket a postaigazgatóság tartja jó karban, de csak úgy hogy negyed évenként rendbe hozzák, de ha időközben pusztul valami azt az előfizető csak saját költségén állíttathatja helyre és az esetben 1 frt napi díj jár a vonal örnek kit a postahivatal kirendelhet.

20. A vármegye egy járásának községei vagy ha az összeköttetés a vármegye más vagy többi járásával is meg van mindezekben lévő előfizetőkkel beszélgetés céljából községi egyházi hivatalok és jótékonycélú intézetnek 15 frtot; magánosok fizetnek 30 frtot és végre egyletek, társaskörök, vendéglők, kávéházak és általában nyilvános jellegű előfizetők 45 frtot.

Ha azonban a közhasználati törvényhatósági távbeszélő valamely városban állami kezelés alatt levő távbeszélővel összeköttetésbe hozatik és az előfizető a város előfizetőivel is összeköttetést akar létre hozni, azért még külön 30 frt díj fizetendő, valamint annyit fizet a városi előfizető is, ha a törvényhatósági távbeszélőt is használni akarja.

Szomszédos vármegyék szomszédos járásai, ha telefonhálózatuk össze van kötve, ugyanazon egyszeres díj fizetés mellett egymással érintkezésbe hozhatók.

Az előfizetési és esetleg kapcsolási díjak együttessen $\frac{1}{4}$ évenként előre fizetendők. Az előfizetési és esetleg kapcsolási díjak lefizetése még nem ad arra jogot, hogy több állami kezelés alatt levő városi távbeszélővel is az előfizető összeköttetésbe léphessen.

26. Közhasználati törvényhatósági távbeszélő hálózatba tartozó távbeszélő gépekkel felszerelt postahivataloknak mint nyilvános távbeszélőhivataloknak igénybe vételért 5 percig tartható beszélgetési idő tartamra:

a) Ha a beszélgetés csak ugyanazon járás nyilvános távbeszélő hivatalai és valamelyik előfizetője közt folyik 10 kr.

b) Ha a beszélgetés más törvényhatósági járásra terjed 30 kr. és végre.

c) Ha a törvényhatósági távbeszélővel összeköttöt város távbeszélő is igénybe vétetik 50 kr.

d) A szomszéd vármegye összecsatolt járásai ha a telefon használata 50 kr.

E díjakat mindig a hívó fél fizeti. Ha a hívó fél előfizető annak terhére iratik és minden hó végén fizetendő, ha pedig már 10 frtot kilez hónap közbe is megfizetendő.

28. A beszélgetésre meghívásért, mely a távbeszélő hivatalok által eszközöltetik az üzenő 15 frt fizet, melyet a postahivatal címzetnek a táviratra előírt módon kézbesít.

31. Távbeszélő útján feladott vagy az útján leadott táviratért az előfizető 5 kr. pótdíjat fizet a távirati illeték úgy kezeltek, mint a hitelen feladott táviratokra előírva van.

34. Fentartja magának a kereskedelmi minister azon jogot, hogy a távbeszélőt bármikor megszüntetheti vagy működését felfüggesztheti, mely esetben előfizetési díja sem jár.

35. Közveszély, baleset, elemi csapás vagy az állami közbiztonsága érdekében h iradás vagy segélykérés szempontjából a hálózat minden hi-

vatalát és állomását bárki és bármikor díjmentesen veheti igénybe.

Ezek a szabályzatok a minister által megváltoztathatók.

Ha a vármegye összes községei magukévé tennék e telefonhálózat eszméjét és föltesszük, hogy a szolgabírószágot Mindszentben marad, úgy a községnek nem is kerülne olyan sokba a vármegye központjával összeköttetésbe lépni és természetes, hogy csak úgy fizetné ki magát esetleg annak előfizetése is, ha hogy nem csupán Mindszent maga és csupán a központtal, hanem ha egyéb községek esetleg a megye területén levő bíróságok és hivatalokkal is összeköttetnék, miért is a most kibocsájtott aláírási iv, szerintünk korai, — de igenis lehetne sőt kellene magának a megyének kidolgozni egy hálózati tervet, a mely az egyes községek forgalmi és közlekedési viszonyait tekintetbe véve megállapítaná, hogy mely községek és hivatalok volnának tervbe vehetők a hálózatba bekapcsolásra és csak akkor, ha ilyen terv elő fekdüdnék, volna módjában az egyes érdekeltnék megbírálni, hogy csakugyan mit nyerhet a magára vállalt kötelezettséggel szemben.

Es ha ilyen terv már megvolna, lehetne aláírási ivet kibocsájtani, azt alá írni és azzal a kötelezettséggel, hogy a *tervszerű hálózat létesítése* mint minimum esetén válna az aláírás kötelezővé.

Mert hát mégis meggondolandó, az hogy egyes péld. kötelezettséget vállaljon a saját állomásához vezető készítésre és maga a törvényhatóság területén közlekedtetésért évi 30 frt és a beállításért szintén 30 frt esetleg egy városi összeköttetésért szintén 30 frt fizetésre, ha péld. Szegvár, Csany, Szongrád, Kistelek stb. községek mind avagy azoknak csak egy része avagy közülük egy se jönne be a hálózatba.

E kérdés még szerintünk egy kis tanulmányozást és számítást igényel ugyan, de nem mulasztható el semmi sem arra nézve, hogyha csak lehetséges létesítsék még pedig minél előbb annál jobb.

Vasuti menetrend.

Szentes—h.-m.-vásárhelyi vonal.

Szentes—H.-M.-Vásárhely.

Szentesről indul 4 óra 50 perc éjjel, 8 óra 45 perc reggel, 5 óra 13 perc délután.

Mindszentről indul 5 óra 48 perc reggel, 9 óra 41 perc d. e. 6 óra 17 perc délután.

H.-M.-Vásárhelyre érkezik 6 óra 40 perc reggel, 10 óra 32 perc délelőtt, 7 óra 10 perc éjjel.

H.-M.-Vásárhely—Szentes.

H.-M.-Vásárhelyről indul 7 óra 40 perc reggel, 4 óra 4 perc délután, 8 óra 11 perc éjjel.

Mindszentről indul 8 óra 47 perc d. e. 5 óra 12 perc d. u., 9 óra 18 perc este.

Szentesre érkezik 9 óra 30 perc délelőtt, 5 óra 55 perc délután, és 10 órakor éjjel.

H.-M.-Vásárhely—szegedi vonal.

H.-M.-Vásárhely—Szeged.

H.-M.-Vásárhelyről indul 6 óra 57 perc reggel, 3 óra 53 perc délután, 9 óra 25 perc éjjel.

Szegedre érkezik 7 óra 53 perc reggel, 4 óra 33 perc délután, 10 óra 20 perc éjjel.

Szeged—H.-M.-Vásárhely.

Szegedről indul 3 óra 30 perc éjjel, 10 óra 5 perc délelőtt, 6 óra 52 perc este.

H.-M.-Vásárhelyre érkezik 4 óra 34 perc reggel, 10 óra 50 perc délelőtt, 8 óra 01 perc este.

Gőzhajózás.

Szolnokról szerdán és szombaton reggel 5 órakor, déltáj van Mindszentben.

Szegedről kedden és pénteken 5 órakor Mindszentre érkezik 8 órakor.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: Tary Endre.